

MJESTO BIBLIJE U EVANGELIZACIJI CRKVE

TOMISLAV IVANČIĆ

Reevangelizacija ili evangelizacija Crkve zahtjev je koji budi Crkvu da bi mogla evangelizirati svijet i posebno Evropu. O tome govori već »Evangelii nuntiandi«, enciklika pape Pavla VI, zatim gotovo sve enciklike pape Ivana Pavla II. te dokumenti biskupa Evrope (usp. Evangelizirati »sekulariziranu« Evropu 1985) i biskupske sinode (usp. Završni dokumenti 1985).

Stari zavjet

Stari zavjet je knjiga evangelizacije i reevangelizacije. U njoj Bog poziva razne ličnosti koje on uvodi u svoju Riječ i osposobljava ih da druge vode k njemu i u poslušnost njegovoj Riječi. Bog poziva Nou i on ga sluša. Abraham izlazi iz svog i ulazi u Božji svijet. Tako je sam evangeliziran i tako sposoban da bude početak evangelizacije i time nastanka Božjeg naroda i Božje ekonomije spasa. Ta se evangelizacija nastavlja preko Jakova i Josipa, a onda dobiva nov izvanredni impuls u Mojsiju. On izvodi narod iz ropstva Egipta i uvodi ga u pustinju, gdje narod sklapa s Bogom savez. Bog otkriva narodu svoje ime i tako mu se približava. Daje i svoga Duha Mojsiju i sedamdesetorici pomoćnika njegovih.

Slijedeći evangelizator bio je Jošua, koji je izveo narod iz pustinje i nastanio u zemlji koju mu je Bog dao. Tako je narod potpuno evangeliziran, on je u Božjoj zemlji, ima Božje riječi u sebi, posjeduje Božju prisutnost u šatoru sastanka usred sebe. Njegovo je da drži savez s Bogom, kako bi s blagoslovima živio, a prokletstva izbjegao.

Reevangelizacija pak počinje onda kad je narod otpao od Boga i zapao u ropstvo udaren prokletstvima.

Reevangelizacija je naime novo evangeliziranje Božjeg naroda, dok je evangelizacija prvi navještaj poganima., Suci su prvi reevangelizatori. Oni bude u narodu povjerenje u Boga i izbavljaju ga iz ropstva. To čine i neki kraljevi. Proroci su u biti reevangelizatori. Opominjali su narod na vjernost sklopljenom savezu na Sinaju, pokazivali grijeh i nevjeru u koju je narod pao, te ukazivali na nove perspektive u koje ih želi Bog povesti, ako mu se narod vrati.

Tako u Starom zavjetu posjedujemo sve elemente evangelizacije i reevangelizacije, te je stoga neizostavno u svakom pokušaju evangeliziranja i novog evangeliziranja posegnuti za starozavjetnom Božjom riječju. Ta nas riječ uči da posta-

nemo svjesni kako su bitni činitelji evangelizacije – Božja Riječ i Duh Sveti – Božja sila. Svi evangelizatori i reevangelizatori Starog zavjeta čuli su Božju riječ te su bili ispunjeni Duhom Božjim. Riječ ih je upućivala, a sila Duha ostvarivala to kamo ih je vodila Riječ. Stoga je osim propovijedanja u Starom zavjetu obilno prisutna i molitva. Propovijed naime služi Riječi, a molitva Duhu Božjemu. Evangelizacija se događa u riječi ljudima i riječi Bogu. Riječ ljudima je propovijed, riječ Bogu je molitva. Navjestitelj je posrednik između Boga i ljudi. On se mora obraćati i Bogu i ljudima, želi li evangelizirati i reevangelizirati. Kao prorok okreće se Bogu i od njega dobiva Riječ, a kao svećenik on se obraća narodu i daje mu Riječ po sili Duha.

U Starom zavjetu stoga će evangelizator uz obilnu katehetsku građu naći i obilnu molitvenu građu. Uz razne molitve rasute po tekstovima Starog zavjeta osobito istaknuto stoje psalmi. Oni su riječi upravljene Bogu i riječi dobivene od Boga, ali uvijek kao molitva, kao prostor u kojem Bog dolazi mijenjati srce i nazore slušatelja. Tako se u evangelizaciji združuju Duh i Život, kako Isus naziva svoju riječ (usp. Iv 6,63). Duh je Duh Sveti, a Isus je život (usp. Iv 14,6).

Činjenica je da svi pokreti u suvremenoj Crkvi uzimaju obilno Stari zavjet u svom evangelizatorskom djelovanju. Bez Svetog pisma i svagdanjeg čitanja Božje riječi nezamisliv je sudionik molitvenih skupina, neokatekumenskog pokreta i drugih sličnih gibanja u Crkvi. Za sudjelovanje na Seminaru za evangelizaciju Crkve bitno je Sveto pismo. Ta riječ budi srca, otkriva perspektive, bljesne novom snagom i čistoćom, rasvijetli suvremene događaje i daje im smisao i tumačenje, tako da to pokreće slušatelje na drugovanje sa Svetim pismom. Nakon takvih prvih iskustava snage biblijske riječi ljudi trajno ostaju povezani s čitanjem Svetog pisma. Nakon prvih evangelizatorskih i reevangelizatorskih poticaja, bljeskova i iskustava, ljudi nastavljaju u drugovanju s Božjom Riječi na vlastitom evangelizatorskom putu, dok ih Riječ potpuno ne natopi i preobrazi te tako učini i navjestiteljima za druge. To je ono što i bez reklame okuplja ljude na evangelizacijske skupove u suvremenoj Crkvi. Tko je evangeliziran, počinje evangelizirati.

Novi zavjet

I u Novom zavjetu otkriva se evangelizatorsko i reevangelizatorsko djelovanje.

Isus je istodobno reevangelizator i evangelizator. On najprije upućuje na vjernost proročkim pozivima Starog zavjeta i istodobno opominje na Božje kraljevstvo koje je tu i traži obrat srca: »Obratite se i vjerujte evanđelju« (Mk 1,15). On ispunjava proročanstva Starog zavjeta i uvodi novost – novi i vječni Savez. Božja Riječ, utjelovljena u propovijedi, spisima Starog zavjeta i u događajima opisanim u Bibliji, sad postaje čovjekom. Isus, utjelovljeni Sin Božji, jest omogućenje evangelizacije i reevangelizacije. Njegova djela kojima oprašta grijeh, istječe zle duhove, liječi i uskrisava pokazuju tu mogućnost totalne novosti u novozavjetnoj evangelizaciji. Njegova smrt i uskrsnuće te silazak Duha Svetoga jest početak evangelizacije čitavog svijeta, ali i reevangelizacije Izraela.

Novozavjetne svetopisamske knjige zapis su evangelizacije. Isus je došao i donio Radosnu vijest i istodobno je on ta Radosna vijest. On je navijestio i naredio da se naviješta.

Evandolja su Isusova evangelizacija Crkve. Ostali novozavjetni spisi crkvena su evangelizacija svijeta. Crkva je najprije učenica Isusova, a tek potom apostolska – poslana da evangelizira. Ona najprije sluša Isusa, a zatim ide drugima prenijeti ono što je sama čula. Crkva dakle najprije treba biti evangelizirana da bi bila evangelizator. Zato evandolja uče Crkvu da bude učenica, a ostala novozavjetna djela da bude evangelizator drugih. U novoj evangelizaciji svetopisamski su tekstovi odlučujući. Laici i kler treba da najprije budu reevangelizirani, dublje nato-pljeni evanđeljem, a onda treba da se okrenu suvremenom čovjeku i ponesu mu evangelizaciju.

Evangelizacija i reevangelizacija ne događaju se samo naviještenjem riječi, nego i pokazivanjem Duha. Riječ se može naviještati samo u snazi Duha Svetoga.

Evangelizacija nije poučavanje poput školskog predavanja, nego je prije svega tradicija – predanje onoga što se primilo, a to znači Riječ i Duha. Jer Isusove riječi su duh i život, zato one poučavaju i predaju Božji život čovjeku.

Gdje god se među laicima danas javlja poticaj na evangelizaciju, on je popraćen poznavanjem svetopisamskih riječi i molitvom. Oni najprije slušaju Isusovu riječ, uče moliti, dopuštaju milosti da ih mijenja i tek se tako događa evangelizacija. Ukoliko im je život promijenjen, utoliko mijenja druge.

Ako se u hrvatskom jezičnom području raspačava velik broj Svetih pisama, to je znak da se reevangelizacija i evangelizacija već tiho događa. Možda je samo potreban netko poput Filipa đakona, da tim čitateljima Svetog pisma protumači ono što čitaju. I ne samo to – nego da ih i »krsti« – vjernicima otvori oči za primljeno krštenje, a nevjernicima pomogne do djelotvornog krštenja.

Iskustvo pokazuje da se u raznim laičkim skupinama puno čita, tumači i pokušava živjeti Sveto pismo. I baš to čitanje Svetog pisma mijenja živote tih ljudi. Oni otkrivaju u njemu Božju riječ, ona ih zahvaća i povede na molitvu – drugovanje s Bogom. Tu se događa reevangelizacija. No još manjkaju kvalificirani tumači te Riječi. Potrebno je da se klerička Crkva spusti do laika i da im pomogne rasti u znanju i sadržaju Božje riječi. Tad će se događati obostrana reevangelizacija. U laičkim se skupinama naime ne može ostati po strani, netaknut od Božje riječi, kako se to događa u službenom propovijedanju. U skupinama je nemoguće poučavati, a da se nije poučen, nemoguće je dopuštati da drugi budu zahvaćeni Božjom riječju, a da se i sam navjestitelj ne prilijepi uz Riječ. Ta Božja riječ u laičkim skupinama biva uzeta ozbiljno i tako ujedinjuje čitavu Crkvu. Tako Božja riječ reevangelizacije osposobljava za novu evangelizaciju naših područja i cijele Evrope. A ona je za to sposobna jer je izašla iz Boga, koji je Ljubav, Istina i Život.